

Ildfuglen: Danse infernale / Iddans

1. **Læs** eventyret om ildfuglen højt for eleverne (se næste side)
2. **Snak** om, hvordan de tror, at musik til sådan et eventyr kunne lyde:
 - Hvordan ville den onde troldmand lyde? (eks. dybt, kraftigt, voldsomt)
 - Hvordan kunne musikken være, når den skulle fortælle, at man var i den smukke have? (eks. blidt, stille, drømmende)
 - Hvordan kunne ildfuglen beskrives med musik? (eks. vildt, gnistrende, drillende, smuk, farlig)
 - Hvordan kunne en kamp mellem ondt og godt lyde? (eks. aggressivt, kontraster, skiftende, slutte med vinderen)Måske kan eleverne også foreslå, hvilke instrumenter der ville passe til hvad.
3. **Fortæl**, at musikstykket "Iddans" fra Ildfuglen handler om den sidste del af eventyret, hvor troldmanden vil forvandle prinsen til sten. Sig at de skal forestille sig eventyret, mens de lytter til musikken, og bed dem om at lytte efter steder, hvor man kommer til at tænke på den vilde ildfugl der kommer til hjælp, den onde troldmand, prinsen der vil hjælpe prinsessen, dæmonerne der danser sig til døde, ægget der kastes, og slutningen, hvor haven er hævet fra forbandelsen..
4. **Lyt** derefter til musikken sammen, og snak om hvad de kunne høre, og hvad de kom til at tænke på hvornår.
5. **Sig** at de må høre musikken igen, men nu må de tegne til. Gerne tegninger fuld af ilddans! Giv dem hver især lov til fortælle, hvad de vil tegne, før de går i gang. Uddel papir og farver og lad dem lytte til musikken, mens de tegner (man kan jo høre musikstykket flere gange, men hold små pauser). Hvis man har lyst, kan man gå i billedkunstlokalet og lave det som malerier med oliefarver, det kan blive virkelig flot og ekspressivt.
6. **Hæng** tegningerne op i klassen, og lav selv et lille skilt til udstillingen.

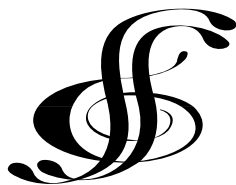
Krydr gerne med lidt baggrundsviden

"Ildfuglen" er skrevet i 1910 af den russiske komponist Igor Stravinskij, da han var ung. Han skrev meget anderledes musik, end man var vant til at høre, og nogle mennesker syntes, at han var provokerende. Hans musik lyder ikke "køn", den er kendt for sine specielle rytmer og nogle gange flere tonearter på samme tid. "Ildfuglen" er et russisk folkeeventyr, som Stravinskij har lavet til balletmusik, og man kan se hele eventyret om Ildfuglen som ballet på teatre verden over. Andre gange spiller man bare små stykker (sætter) af balletten til en symfoniorkesterkoncert, som til familiekoncerten d. 11. november 2006.

Mere?

Vil man arbejde mere i dybden med dette musikstykke, kan jeg anbefale undervisningsmaterialet "Klassisk musik – på nye måder" af Lise-Lotte Brix s. 79-89. Der beskrives undervisningsforløb med bl.a. elevkompositioner, dramaøvelser, detaljeret lytning, formanalyse og tværfaglige forløb.

“Eventyret om ildfuglen”

Der var engang en ung russisk prins. Hans navn var Ivan, og han var både klog og modig. Engang da Prins Ivan var ude på en længere rejse, blev det forfærdeligt tordenvejr. Pludselig så han en høj mur, og han kravlede over den og hoppede ned på den anden side og landede i en fortryllende smuk have. Men så snart hans ben rørte jorden, blev han blændet af et stærkt lys. Lyset kom fra en stor, smuk fugl med fjer, som skinnede og gnistrede som ild. Han vil først skyde den med sin bue og pil, men i stedet for listede han hen og fangede den med hænderne. Ildfuglen kæmpede for at komme fri, og prins Ivan sagde beroligende, at han ikke ville slå den ihjel, men bare tage den med hjem og have den i et gyldent bur. Ildfuglen vred sig og sagde, at uden sin frihed ville den dø. Så slap Prins Ivan den løs igen, og ildfuglen gav ham en af sine fjer som tak. “Hvis du kommer i fare, så hold om denne fjer og kald på mig – så vil jeg straks komme!” og så fløj den væk.

Prins Ivan gik længere ind i den smukke have og kom til en stor, gammel smedejernslåge. Lågen åbnede sig, og ud kom 12 unge piger, den ene smukkere end den anden. Prins Ivan trådte hen mod den smukkeste af dem og knælede for hende og sagde: “Skønne pige, fortæl mig hvem du er, og hvor jeg er kommet hen”. Hun tyskede på ham og fortalte, at hun var en prinsesse, som blev holdt fanget af den onde troldmand Kastchëi. “Og dette er troldmandens have”, sagde prinsessen, “hvis han opdager, at der er kommet en fremmed ind i hans have, vil han forvandle dig til sten, så du må skynde dig bort!” Men prins Ivan var modig og sagde, at han ville blive og befri dem.

I det samme lød høje trompetfanfarer, og pigerne og alle havens fugle flygtede. I mørket mellem træerne dukkede små ækle ansigter frem, små modbydelige skabninger, der var sorte og forvredne med skarpe tænder og stikkende øjne. De for hylende rundt om ham, så han ikke kunne flygte. Den onde troldmand Kastchëi stod pludselig foran ham. Han løftede armene for at forvandle prins Ivan til sten, men da greb Ivan ildfuglens fjer.

(“Ilddans”) I det samme kom Ildfuglen flyvende og landede hos dem med flammende vinger af ild. “I usle natvæsner,” tordnede den, “vil I danse om prins Ivan? Nu skal I få lov til at danse, til I dør!” De ækle dæmoner dansede nu vildt i ildfuglens flammende lys, og en for en faldt de døde om af udmattelse. Ildfuglen fortalte Ivan, at han skulle løbe ned til et hult træ i udkanten af haven og grave ned til rødderne. Der ville han finde et skrin med et skinnende æg, hvori troldens onde sjæl befandt sig. Hvis Ivan knuste dette æg, ville troldmanden forsvinde for altid og hans forbandelser være brudt. Prins Ivan løb væk og kom tilbage med skrinet, lige som den sidste dæmon faldt skrigende om i græsset. “Dø!” råbte prins Ivan og kastede ægget hårdt ned i jorden. Der lød voldsomme brag, og alt blev buldrende mørkt.

Langsomt begyndte lyset at vende tilbage. Væk var troldmanden, ildfuglen og haven. Prins Ivan stod nu i en stor smuk slotssal med slanke søjler, og ned gennem salen kom en konge og dronning gående fulgt af deres hoffolk og deres datter, prinsessen, som prins Ivan havde mødt i troldmandens have. Forbandelsen var hævet, og prins Ivan fik prinsessen til brud.

(Som alle andre folkeeventyr findes dette eventyr i flere versioner)